U hlavních producentů méně brambor

Letošní produkce brambor v zemích NEPG bude o 6 % nižší. Prudce přitom vzrostly náklady na produkci a skladování, což by mohlo způsobit pokles ploch brambor v roce 2023. Za snížením produkce stojí především nepříznivý vývoj počasí.

David Bouma

Informovala o tom v polovině listopadu v tiskové zprávě organizace NEPG (North Western European Potato Growers), která slouží jako platforma pro výměnu informací o trhu v severozápadním spotřebitelském řetězci. Země NEPG zahrnují Německo, Belgii, Nizozemsko a Francii. Původní odhad poklesu produkce ze září se pohyboval v rozmezí 7 až 11 %. Celková sklizeň brambor v uvedených zemích podle posledního odhadu dosáhne 21 224 tis. t, loni to bylo 22 576 tis. t. Celková plocha brambor v těchto zemích přitom vrostla ze 495 126 ha v roce 2021 na letošních 510 749 ha.

Velké regionální rozdíly

Organizace konstatuje, že zářijové deště umožnily na velké části bramborových polí přírůstek výnosu. Proto je celková produkce vyšší, než se očekávalo. Existují ale velké regionální rozdíly, přičemž velmi dobré výnosy mají zóny na severu Nizozemska (díky většímu množství srážek a také rozsáhlému zavlažování). V oblastech na západě a severu Německa jsou výnosy převážně průměrné. Zóny v některých částech Belgie a ještě více ve Francii měly velmi neuspokojivé výnosy. Někteří zemědělci tam podle NEPG nebudou schopni naplnit všechny své smlouvy.

Tab. 1 – Sklizeň brambor (v tis. t) v jednotlivých zemích NEPG a celkem; zdroj NEPG

Ročník	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celková sklizeň	19 979	24 346	20 043	22 603	23 501	22 576	21 224
Belgie	4 020	5 082	3 475	4 406	4 335	4 429	3 601
Německo	7 485	8 720	7 319	7 998	8 555	8 329	7 995
Francie	5 110	6 466	5 956	6 491	6 915	6 570	5 948
Nizozemsko	3 363	4 078	3 294	3 708	3 696	3 248	3 680

Tab. 2 – Plocha brambor (ha) v jednotlivých zemích NEPG a celkem; zdroj NEPG

Ročník	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celková plocha	453 918	483 266	495 338	515 541	522 275	495 126	510 749
Belgie	91 368	95 346	94 428	97 921	96 985	89 649	92 558
Německo	164 500	174 400	178 500	186 000	189 700	183 060	189 000
Francie	125 250	137 720	145 260	152 720	158 590	151 029	152 520
Nizozemsko	72 800	75 800	77 150	78 900	77 000	71 388	76 671

Výše průměrných hektarových výnosů měla v roce 2022 velký rozptyl v závislosti na konkrétním státu, regionu a zemědělském podniku. Místní vlivy (velmi nerovnoměrné rozložení teplot a srážek) včetně využití zavlažování vedly k velkým rozptylům výnosů, které sahaly od necelých 30 t/ha až po více než 65 t/ha. Přesnější údaje k celkové produkci by měly být k dispozici během několika týdnů.

Zaseli více obilnin

NEPG dále uvádí, že nebývale vysoké výrobní náklady (současné i očekávané) a dobré ceny obilovin přiměly zemědělce zasít více ječmene a pšenice. To bude mít zřejmě vliv na plochu brambor. Dodává, že v průměru se v zóně NEPG od října 2021 do října letošního roku zvýšily ceny elektřiny o 280 % (v rozmezí od 50 do 500 %) a ve stejném období vzrostly ceny nafty o 55 % (v rozmezí od 34 do 95 %). Trend průměrných výnosů brambor je klesající, zatímco náklady na tunu rostou.

Produkce brambor u hlavních pěstitelů v EU letos poklesne
Foto David Bouma

Sdružení konstatuje, že pokud zpracovatelé nechtějí riskovat, že budou mít v příští sezóně nedostatek brambor, měly by smluvní ceny a podmínky tento vývoj zohlednit. Jedním ze způsobů, jak platit spravedlivou hodnotu (smluvní ceny) za brambory, je podle NEPG pracovat s ukazateli nákladových cen. Dalším způsobem, jak se na věc dívat, by bylo začít se zabývat výrobními náklady pěstitelů a použít je jako nástroj pro nastavení kontraktů. ■

Přehled nových povolení přípravků

Následující tabulky uvádějí dokončení přehledu přípravků pro minoritní použití a řešení mimořádných stavů v ochraně rostlin za období 1. 9. až 30. 9. 2022. Informace jsou čerpány z údajů zveřejněných Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským, kde naleznete podrobnější údaje.

5. Rozšířené použití povoleného přípravku nebo změna v rozšířeném použití přípravku tzv. minority (tj. menšinová použití)

Nařízení Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (nařízení vydané pro referenční přípravek platí ve stejném rozsahu i pro všechna jeho další obchodní jména)

***Movento 100 SC** (spirotetramat 100 g/l), platnost do 30. 4. 2025*

Plodina, oblast použití	Škodlivý organismus, jiný účel použití	Dávkování, mísitelnost	Ochranná lhůta (dny)	Poznámka
Cibulovité okrasné rostliny, okrasné rostliny	mšice	0,75 l/ha, 200–800 l vody/ha	AT	[1]BBCH 69–89, mimo období kvetení [5]venkovní max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Ovocné dřeviny, okrasné dřeviny	mšice	0,75 l/ha, 200–800 l vody/ha	–	[1]mimo období kvetení [5]školky max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Réva	mšička révokaz	0,5–0,7 l/ha, 300–700 l vody/ha	14	[1]BBCH 69–81 [5]školky, mladé výsadby, podnožové vinice max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Réva	pidikřísek révový, křísek révový	0,5–0,7 l/ha, 300–700 l vody/ha	14	[1]BBCH 60–81 [5]školky, mladé výsadby, podnožové vinice max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Réva	křísek révový, pidikřísek révový, čelnatka řebříčková, žilnatka vironosná (vektoři fytoplazmy GFDP a fytoplazmy stolburu)	0,5–0,7 l/ha, 300–700 l vody/ha	AT	[1]BBCH 69–81 max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Angrešt, bez černý, borůvka	mšice	0,75 l/ha, 500–1 000 l vody/ha	AT	[1]po sklizni max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Meruňka, třešeň, višeň, broskvoň, slivoň	puklice švestková	2,25 l/ha (0,75 l/1 m výšky koruny/ha), 500–1 500 l vody/ha	21	[1]po sklizni max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Mrkev, celer bulvový, pastinák, petržel	mšice, dutilka hlohová	0,45–0,75 l/ha, 200–500 l vody/ha	21	[1]BBCH 12–49; [5]venkovní max. 2x, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Čekanka salátová listová	mšice, dutilka topolová	0,45–0,75 l/ha, 200–500 l vody/ha	7	[1]BBCH 13–49; [5]venkovní max. 2x, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Endivie širokolistá	dutilka topolová	0,75 l/ha, 500 l vody/ha	7	[1]BBCH 13–49; [5]venkovní max. 1x
Brokolice, květák, kapusta, zelí hlávkové, zelí čínské, kedluben	mšice, molice vlaštovičníková, třásněnka zahradní	0,75 l/ha, 500–1 000 l vody/ha	3	[1]po sklizni max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Sója luštinatá	sviluška chmelová	0,75 l/ha, 200–400 l vody/ha	14	[1]BBCH 69–81 max. 2x, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Rajče, baklažán	molice skleníková, mšice broskvoňová	0,75 l/ha 500–600 l vody/ha	3	[1]BBCH 16–70; [5]venkovní max. 2x, interval mezi aplikacemi 7 dnů

***Movento 100 SC** (spirotetramat 100 g/l), platnost do 30. 4. 2025 (dokončení tabulky)*

Plodina, oblast použití	Škodlivý organismus, jiný účel použití	Dávkování, mísitelnost	Ochranná lhůta (dny)	Poznámka
Česnek	třásněnka zahradní	0,75 l/ha, 150–1 000 l vody/ha	7	[1]BBCH 13–49 [5]venkovní max. 2x, interval mezi aplikacemi 7 dnů
Řepa salátová, ředkvička	mšice	0,45–0,75 l/ha, 200–500 l vody/ha	21	[1]BBCH 12–49; [5]venkovní max. 2x, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Křen	mšice	0,45–0,75 l/ha, 200–500 l vody/ha	21	[1]BBCH 12–49; [5]venkovní max. 2x za rok, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Zelí pekingské	mšice, molice vlaštovičníková, třásněnka zahradní	0,75 l/ha, 200–500 l vody/ha	3	[1]po sklizni max. 2x, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Rukola setá, endivie širokolistá	mšice	0,75 l/ha, 500–1 000 l vody/ha	7	[1]BBCH 12–48; [5]venkovní max. 2x, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Kmín kořenný	dutilka topolová, vlnovník kmínový	0,75 l/ha, 200–400 l vody/ha	AT	[1]BBCH 16–21; [5]venkovní max. 2x v roce zásevu (červenec–srpen), interval mezi aplikacemi 14–21 dnů
Rajče, baklažán	mšice, molice, třásněnky	0,75 l/ha, 750 l vody/ha/m výšky rostliny	AT	[1]BBCH 12–89; [5]skleníky max. 2x, interval mezi aplikacemi 14 dnů
Paprika	mšice, molice, třásněnky	0,75 l/ha, 750 l vody/ha/m výšky rostliny	AT	[1]BBCH 12–89; [5]skleníky max. 2x, interval mezi aplikacemi 7–14 dnů
Okurka	mšice, molice, třásněnky	0,75 l/ha, 750 l vody/ha/m výšky rostliny	AT	[1]BBCH 17–89; [5]skleníky max. 2x, interval mezi aplikacemi 7 dnů

Poznámka: [1]k plodině, [2]ke škodlivému organismu, [3]k umístění, AT – ochranná lhůta je dána odstupem mezi termínem aplikace (poslední aplikace) a sklizní, OL (ochranná lhůta) je dána počtem dnů, které je nutné dodržet mezi termínem poslední aplikace a sklizní, (–) – ochrannou lhůtu není nutné stanovit

Ochranné vzdálenosti stanovené s ohledem na ochranu necílových organismů

Plodina	Bez redukce	Tryska 50 %	Tryska 75 %	Tryska 90 %
Ochranná vzdálenost od povrchových vod s ohledem na ochranu vodních organismů (m)				
Okrasné rostliny nad 150 cm, ovocné a okrasné školky, meruňka, třešeň, višeň, broskvoň, slivoň	6	6	6	6

6. Povolení přípravku pro řešení mimořádných stavů v ochraně rostlin

***Maxim XL 035 FS** (metalaxyl-M 9,69 g/l, fludioxonyl 25 g/l), platnost od 1. 10. 2022 do 28. 1. 2023*

Plodina, oblast použití	Škodlivý organismus, jiný účel použití	Dávkování, mísitelnost	Ochranná lhůta (dny)	Poznámka
Hrách	houbové choroby	1 l/t osiva	AT	[4]výsevek 300 kg/ha moření

Poznámka: [4]k dávkování, AT – ochranná lhůta je dána odstupem mezi termínem aplikace (poslední aplikace) a sklizní, OL (ochranná lhůta) je dána počtem dnů, které je nutné dodržet mezi termínem poslední aplikace a sklizní

Přehled přípravků připravila Barbora Venclová